

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Jitky Zavřelové a Mgr. Ing. Petra Šuránka v právní věci **žalobce: K. J.**, bytem x, zastoupen Mgr. Daliborem Šamanem, advokátem se sídlem Fibichova 218, 276 01 Mělník, proti **žalovanému: Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy I**, se sídlem Vršovická 65, 100 10 Praha 10, o **žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 8. 2013, č. j. 107/500/13 3335/ENV/13, a ze dne 18. 6. 2014, č. j. 1422/500/14 39725/ENV/14,**

t a k t o :

- I. Žaloby se z a m í t a j í.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Samostatnou žalobou ze dne 25. 10. 2013 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 8. 2013, č. j. 107/500/13 3335/ENV/13 (dále jen „první napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Agentury ochrany přírody a krajiny, správy Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko (dále jen „správa CHKO“) ze dne 19. 11. 2012 č. j. SR/0072/KK/2011-10, kterým správa CHKO nepovolila žalobci výjimku ze zákazu ve smyslu § 43 odst. 3 ve vztahu k § 26 odst. 1 písm. c) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění účinném do 31. 12. 2014 (dále jen „zákon o ochraně přírody“), a to konkrétně na pozemku parc. č. x v k. ú. V. (dále jen

„pozemek žalobce“). Správní orgány vyšly ze zjištění, že žalobce má na svém pozemku nacházejícím se na území chráněné krajinné oblasti umístěn obytný přívěs (mobilní dům), který svým tvarem, rozměry, barvou i materiály, z nichž je zhotoven, působí v prostředí tradiční vesnické zástavby rušivě. S ohledem na zachování krajinného rázu proto neshledaly setrvávání obytného přívěsu na žalobcově pozemku za žádoucí, a proto žalobci nepovolily výjimku ze zákazu plynoucího z ustanovení § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny. Řízení o této žalobě soud evidoval pod sp. zn. 47 A 33/2013. Druhou samostatnou žalobou ze dne 22. 8. 2014 se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2014, č. j. 1422/500/14 39725/ENV/14 (dále jen „druhé napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí správy CHKO ze dne 7. 4. 2014 č. j. SR/00007KK/2014-4, kterým správa CHKO stejně jako ve shora uvedeném případě žalobci nepovolila výjimku ze zákazu ve smyslu § 43 odst. 3 ve vztahu k § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody. Stejně jako v předchozím případě, i nyní bylo předmětem řízení o výjimce umístění obytného přívěsu na pozemku žalobce nacházejícím se na území chráněné krajinné oblasti, a ani tentokrát správní orgány nepovažovaly setrvávání obytného přívěsu na žalobcově pozemku za žádoucí vzhledem k zachování krajinného rázu, a proto znovu rozhodly o nepovolení výjimky. Řízení o této žalobě soud původně evidoval pod sp. zn. 47 A 13/2014.

Krajský soud v Praze svým usnesením ze dne 28. 5. 2015, č. j. 47 A 33/2013 - 46, spojil ve smyslu § 39 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) projednání obou shora specifikovaných žalob ke společnému projednání pod sp. zn. 47 A 33/2013.

Žalobce v obou svých žalobách vycházel z úvahy, že ze strany správních orgánů došlo k nesprávnému a nepřiměřenému výkladu právního předpisu. Domnívá se, že smyslem aplikovaných ustanovení zákona o ochraně přírody je regulace činností osob pouze ve volné krajině nebo na veřejně přístupných místech. V případě žalobce se však jedná o umístění obytného přívěsu na jeho soukromém pozemku, který je neveřejný a je užíván pro rekreaci. Na takové případy by se dle žalobce neměly povinnosti spočívající v udělení souhlasu nebo v povolení výjimky ze strany příslušného správního orgánu vůbec vztahovat, neboť je lze považovat za neúměrně přísné a nepřiměřeně omezující výkon jeho vlastnického práva. V souvislosti s tím žalobce shledává za nedůvodnou intervenci Národního památkového ústavu (dále jen „NPÚ“). Jeho stanovisko pokládá za účelové a zkreslující, a to včetně podkladů, zejména pořízené fotodokumentace. Postup správních orgánů a jimi požitý výklad zákona o ochraně přírody proto považuje za absurdní omezování práv vlastníků nemovitostí. Žalobce rovněž zpochybňoval, zda věc měla být vůbec posuzována tak, že by mělo jít o „výjimku“, když původní řízení bylo vedeno jako řízení o udělení „souhlasu“. Ovšem i kdyby mělo skutečně jít o udělení výjimky, pak má žalobce za to, že správní orgány tuto otázku nesprávně věcně posoudily a že mu výjimka udělena být měla. Poslední část ustanovení § 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody totiž připouští možnost výjimky bez dalšího udělit v případě, že povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území. Žalobce nesouhlasí, že by jeho obytný přívěs byl z pohledu zkoumaných správními orgány na jeho pozemku viditelný, proto má za to, že umístění přívěsu nenarušuje ráz krajiny ani obecní zástavby. K prokázání této skutečnosti navrhl soudu důkaz místním šetřením na předmětném pozemku. Žalobce dále uvedl, že pokud správní orgány posuzovaly estetický dopad obytného přívěsu na danou oblast, pak nemohly argumentovat účelem daného objektu a tím, že věc mohla být posouzena jinak, pokud by objekt sloužil zemědělským nebo jiným hospodářským účelům, neboť pokud je hlavním

hlediskem estetika krajinného rázu, pak jsou další hlediska bezpředmětná. Žalobce rovněž namítal, že správa CHKO i NPÚ na území obce V. v minulosti tolerovaly umístění jiných objektů, které v porovnání s jeho obytným přívěsem znehodnocují krajinný ráz mnohem více, což svědčí o tom, že správní orgány uplatňují dvojí postup, kdy v případě žalobce přistoupily k ochraně přírody velmi intenzivně, zatímco jindy postrádají vůli či prostředky k dosažení účelu zákona. Z výše uvedených důvodů požadoval zrušení obou napadených rozhodnutí.

Žalovaný ve vyjádřeních k žalobám zdůraznil, že ustanovení § 26 odst. 1 zákona o ochraně přírody se vztahuje na celé území chráněné krajinné oblasti, které je tvořeno též soukromými pozemky jednotlivých fyzických a právnických osob. Nesouhlasí proto s žalobcem, že se zákaz vztahuje pouze k volné krajině a veřejně přístupným plochám. Smyslem zákona o ochraně přírody je především chránit území chráněné krajinné oblasti jako celek, neboť i na soukromých pozemcích mohou být realizovány činnosti, na něž cílí zákaz ve smyslu § 26 zákona o ochraně přírody. Žalovaný nesouhlasí ani s tvrzením žalobce o údajném zásahu do jeho vlastnického práva, neboť omezení vlastnického práva je připuštěno už na ústavní úrovni a rozvinuto v ustanovení § 58 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, kde je takové omezení odůvodněno veřejným zájmem na ochraně přírody. K žalobcem namítané intervenci NPÚ žalovaný uvedl, že vyjádření NPÚ nebylo pro posuzování věci nikterak závazné a bylo použito pouze jako podpůrný argument pro neudělení výjimky. Žalobcem použitá fotodokumentace je dle žalovaného zavádějící, neboť z ní nelze objektivně posoudit, jak je objekt zasazen do okolní krajiny. Žalovaný má za to, že ve věci není potřeba opatřovat další důkazy, neboť správa CHKO v rozhodnutí o neudělení výjimky v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) řádně zjistila stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. K námitce týkající se objektů umístěných v minulosti na území chráněné krajinné oblasti žalovaný dodal, že orgán ochrany přírody nemůže rezignovat na ochranu životního prostředí jen v souvislosti s tím, že dle tvrzení žalobce v obdobných případech již někdy k zásahům do životního prostředí došlo. Z výše uvedených důvodů navrhl, aby žaloby byly zamítnuty.

Ze správního spisu soud zjistil následující relevantní skutečnosti:

Správa CHKO svým sdělením ze dne 21. 7. 2012 oznámila žalobci, že umístění obytného přívěsu (mobilního domu) na území chráněné krajinné oblasti, mimo silnice a místní komunikace bez souhlasu orgánu ochrany přírody, je proti právním předpisům, a vyzvala žalobce k jeho odstranění. Správa CHKO si následně vyžádala vyjádření NPÚ, územního odborného pracoviště středních Čech v Praze. Ten ve svém vyjádření ze dne 12. 12. 2011, č. j. NPÚ-321/8639/2011 (dále jen „stanovisko NPÚ“), uvedl, že obytný přívěs se nachází v památkové zóně, poloha ani vzhled objektu nerespektují strukturu historické zástavby a nepříznivě působí na kulturní a památkovou hodnotu sídla, z památkového hlediska není žádoucí doplňovat památkovou zónu obce V. novodobými stavbami a objekt se jako „stavba“ v takovém prostřední projevuje, působí rušivě a poškozují celkový charakter dané části památkové zóny. Správa CHKO rovněž pořídila fotografie dané lokality, jež zachycují pohled na obecní domky, kdy na zahradě před jedním z těchto domků je umístěn obytný přívěs. Dne 20. 12. 2011 podal žalobce žádost o vyslovení souhlasu s umístěním mobilního domu na svém pozemku (konkrétně žádal „...o vyslovení souhlasu v souladu s ust. § 12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody...“). Na základě této žádosti správa CHKO dne 6. 2. 2012 rozhodla tak, že žalobci se nevyhrazuje místo pro vjíždění a setrvání obytného přívěsu mimo silnice a místní komunikace na jeho pozemku. Proti rozhodnutí správy CHKO se žalobce odvolal a žalovaný toto rozhodnutí zrušil s tím, aby správa CHKO danou věc

napříště posuzovala jako žádost o udělení výjimky ve smyslu § 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody a nikoliv jako udělení souhlasu ve smyslu § 78 odst. 2 písm. e) téhož zákona. Správa CHKO tedy projednala žádost znovu, načež svým rozhodnutím ze dne 19. 11. 2012, č. j. SR/0072/KK/2011-10, vyslovila, že žalobci výjimku nepovoluje. Žalobce se proti poslední uvedenému rozhodnutí opět odvolal, avšak žalovaný jeho odvolání vydáním prvního žalobou napadeného rozhodnutí zamítl a rozhodnutí správy CHKO potvrdil.

Dne 24. 2. 2014 žalobce podal novou žádost o povolení výjimky k umístění obytného přívěsu na svém pozemku. V žádosti uvedl, že svůj obytný přívěs umístil na jinou část svého pozemku, a to tak, že předmětný přívěs již není ve volné zahradě, ale mezi budovami, kde již není prakticky viditelný. Připojil též situační zakres nového umístění. Správa CHKO v reakci na tuto žádost provedla na pozemku žalobce místní šetření, při kterém pořídila několik fotografií předmětného pozemku a jeho části, ve vztahu k níž byla výjimka žádána. Rozhodnutím ze dne 7. 4. 2014, č. j. SR/00007KK/2014-4, správa CHKO žalobci výjimku opět nepovolila, neboť shledala, že žalobcem provedená změna umístění obytného přívěsu je nevýrazná a stále negativně ovlivňuje krajinný ráz. Žalobce se proti nepovolení výjimky i tentokrát odvolal, žalovaný však vydáním druhého žalobou napadeného rozhodnutí odvolání zamítl a rozhodnutí správy CHKO rovněž potvrdil.

Krajský soud v Praze shledal, že podklady připojené k žalobě i předložený spisový materiál poskytují dostatek relevantních poznatků a věc je možno rozhodnout bez nařízení jednání, a proto účastníky vyzval, aby sdělili, zda s tímto postupem souhlasí.

Při jednání u zdejšího soudu setrvali účastníci na svých dosavadních postojích. Zástupce žalobce zopakoval, že považuje za sporné, zda vůbec mělo být rozhodováno o výjimce či souhlasu. Zákon o ochraně přírody považuje za problematický, neboť pro jeden účel se výjimka požaduje a pro jiný nikoli. Podotkl, že obytný přívěs nemá charakter stavby a není připojen na plyn, elektřiku ani kanalizaci. Jde o movitou věc odloženou na pozemku žalobce. Nesouhlasil ani s argumenty ve vztahu k otázce estetiky a dodal, že žalobce učinil opatření takového charakteru, aby žádná hodnota nebyla narušena. Shodně jako v žalobách poukázal na jiné stavby, které podle názoru žalobce také narušují estetický ráz krajiny, avšak ve vztahu k nim správní orgány nijak nepostupovaly. K fotodokumentaci pořízené žalovaným v rámci druhého správního řízení uvedl, že jde o fotografie přímo ze zahrady žalobce, kde je přívěs vidět, ale nezachycují celkový pohled na obec. Zástupce žalobce uzavřel, že umístění karavanu nikoho neohrožuje, karavan není v širším kontextu nevhodně umístěn a nevyvolává zásadní zásah do krajinného rázu.

Pověřený pracovník žalovaného uvedl, že žalobce umístil na svůj pozemek karavan, ke kterému se uplatňuje zákaz podle § 26 odst. 1 zákona o ochraně krajiny. Zákaz je celoplošný, typ vlastnictví nerozhoduje. Připustil, že k zásahu žalobce do vlastnického práva došlo, s čímž ale počítá čl. 11 Listiny. Konstatoval, že v odůvodnění napadených rozhodnutí byly náležitě vysvětleny důvody jejich vydání. Podotkl, že krajinný ráz je objektivní kategorií a musí tak proto být chápán. Není rozhodující, zda je objekt vidět více či méně, ale podstatné je, že je rušivým prvkem a působí rušivě.

Zástupce žalobce oponoval sdělením, že nemůže jít o objektivní kategorii. Musí být proto uvažováno a posouzeno, zda v konkrétním případě lze udělit výjimku. Je zjevné, že karavan bude vždy vidět a je věcí správního uvážení právě posoudit, zda skutečně působí rušivě na krajinný ráz.

Krajský soud v Praze posoudil věc následovně:

Podle § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody platí: *„Na celém území chráněných krajinných oblastí je zakázáno vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo silnice a místní komunikace a místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vjezdu a setrvávání vozidel orgánů státní správy, vozidel potřebných pro lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu a zdravotní a veterinární službu“.*

Žalobce nečiní sporným, že jím vlastněný pozemek parc. č. x v k. ú. V. se nachází v území Chráněné krajinné oblasti Kokořínsko. Nesouhlasí však s tím, že omezení plynoucí z ustanovení § 26 odst. 1 zákona o ochraně přírody lze vykládat natolik široce, že by se mělo vztahovat i na případy, kdy si vlastník umístí na svůj pozemek svůj movitý majetek, ale má za to, že tato regulace se týká jen činností ve volné krajině či na veřejně přístupných plochách, kde je zasahováno nebo reálně hrozí zásah do estetiky krajiny, přírody a jiných zákonem chráněných hodnot. S tímto názorem žalobce však soud nemůže souhlasit, a to z několika důvodů:

Za první, míru přípustného využití prostorů ve zvláště chráněném území kategorizovaném jako chráněná krajinná oblast zákon odvíjí od stanoveného stupně ochranné zóny (srov. § 25 odst. 2 a § 27 zákona o ochraně přírody), a nikoliv od toho, zda se jedná o prostor volné krajiny či veřejného prostranství. Pokud by na území konkrétní chráněné krajinné oblasti vyvstala potřeba vyšší ochrany lokalit volné krajiny či veřejně přístupných ploch, pak lze vyšší regulace činností v těchto lokalitách dosáhnout právě jejich začleněním do zón s vyšším stupněm ochrany, pro které zákon stanoví „přísnější“ režim, neboť v zónách I. a II. stupně vymezuje nižší počet přípustných činností (srov. § 26 odst. 2 až 3 zákona o ochraně přírody), nežli je tomu v případě celého zbytku území, pro který platí „mírnější“ režim a počet přípustných činností je proto vyšší (srov. § 26 odst. 1 zákona o ochraně přírody). Jestliže by míra ochrany území a regulace přípustných činností byla odvislá od charakteristik uváděných žalobcem, pak by zákonná úprava musela rozlišovat mezi místy volné krajiny či veřejně přístupné plochy a ostatními místy (jako např. nemovitostmi využívanými k obydlí nebo rekreaci), a nikoliv mezi jednotlivými stupni zón. Proto stanoví-li § 26 odst. 1 zákona o ochraně přírody zákaz pro celé území chráněné krajinné oblasti, pak se takový zákaz vztahuje skutečně na celé území, a nikoliv pouze na volnou krajinu či veřejně přístupné plochy.

Za druhé, zákaz taxativně vymezených činností (u kterého se žalobce domnívá, že jej nelze vztáhnout na pozemky soukromých vlastníků) zákon nezavádí pouze pro chráněné krajinné oblasti, ale též pro jiné kategorie zvláště chráněných území. Například ustanovení § 29 písm. d) zákona o ochraně přírody zavádí na celém území národní přírodní rezervace zákaz *„...vstupovat a vjíždět mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vlastníků a nájemců pozemků, osob zajišťujících lesní a zemědělské hospodaření, obranu státu a ochranu státních hranic, požární ochranu, zdravotní a veterinární službu, při výkonu této činnosti,“* [jde o ustanovení obsahově nejvíce podobné zakazu vjíždět a setrvávat s motorovými vozidly a obytnými přívěsy mimo zákonem specifikovaná místa v chráněných krajinných oblastech dle § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody]; podobně koncipované je i ustanovení § 16 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně přírody zakazující *„...vstupovat mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody, kromě vlastníků a nájemců pozemků,“*. Citovaná ustanovení tedy výslovně uvádí, že zákaz neplatí pro

vlastníky a nájemce pozemků. Lze proto dovodit, že pokud by zákonodárce chtěl z určitého typu zákazu vztahujícímu se na území chráněné krajinné oblasti vyloučit vlastníky pozemků (či jiné oprávněné osoby), pak by v konkrétním ustanovení zavádějícím konkrétní typ zákazu musel výslovně uvést, že pro určitou skupinu osob tento zákaz neplatí, jako to učinil např. v případě zákazů vztahujícím k území národních parků či národních přírodních rezervací. Jelikož ustanovení § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody vlastníky pozemků ze zákazu explicitně nevylučuje, je zjevné, že se zákaz musí vztahovat i na tyto vlastníky a jejich pozemky.

Za třetí, je mylná úvaha, že by pouze ve volné krajině či na veřejně přístupných plochách hrozil reálný zásah do estetiky krajiny či přírody a jinde nikoliv. I nemovitosti ve vlastnictví soukromých subjektů, jež nejsou veřejně přístupné a jsou využívány např. k bydlení či rekreaci, mohou být situovány do volné krajiny nebo mohou sousedit s veřejně přístupnými plochami (*typicky s veřejným prostranstvím ve smyslu § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů*), čili mohou být i z těchto obecně přístupných míst viditelné a dotvářet tak celkový kolorit krajiny. Případné změny učiněné v rámci těchto nemovitostí se proto mohou na vzhledu okolí určitým způsobem podepsat a i negativně. Veřejnoprávní omezení dané zákonem o ochraně přírody proto logicky musí dopadat i na ně. Přesně s tím ostatně zákon o ochraně přírody počítá, neboť v mnoha svých ustanoveních zavádí zvláštní povinnosti právě soukromým vlastníkům při užívání jejich pozemků (*srov. např. povinnosti při kácení dřevin nebo možnosti uložení náhradní výsadby dle § 8 a § 9 zákona o ochraně přírody*).

A konečně za čtvrté, výkon vlastnického práva není neomezený, ale lze jej vykonávat jen v mezích právního řádu (*srov. § 123 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013; a § 1012 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném od 1. 1. 2014*), přičemž výkon vlastnického práva nesmí nad míru stanovenou zákonem poškozovat životní prostředí (*čl. 11 odst. 3 Listiny*). V případě zvláště chráněných území se zákonné omezení výkonu vlastnického práva projevuje právě tím, že vlastník pozemku v tomto území může určité činnosti vykonávat pouze na základě svolení ze strany orgánu ochrany přírody, ať již ve formě výjimky (*§ 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody*) nebo na místě k tomu souhlasem vyhrazeném [*§ 78 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně přírody*]. Protipólem těchto veřejnoprávních omezení by měla být právě vyšší kvalita okolního prostředí nežli v lokalitách, které do žádné z kategorií zvláště chráněných území nezasahují.

S ohledem na výše uvedené se soud neztotožňuje se závěrem žalobce, že by zákaz plynoucí z ustanovení § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody vylučoval případy umístování movitého majetku na soukromých pozemcích. Naopak, i tyto činnosti mohou být dle povahy předmětem veřejnoprávního omezení plynoucího z ustanovení zákona ochrany přírody a krajiny. Výklad dotčených ustanovení zákona o ochraně přírody ze strany žalovaného či správy CHKO proto nelze považovat za nesprávný či nepřiměřený. Soud proto uzavírá, že trvalé umístění obytného přívěsu na soukromém pozemku nacházejícím se v území chráněné krajinné oblasti patří mezi činnosti, pro které je třeba získat určitý typ svolení od orgánu ochrany přírody, ať již ve formě výjimky (*§ 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody*) nebo souhlasu k vyhrazení místa [*§ 78 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně přírody*], a nejde přitom o nepřiměřené omezení práv vlastníků nemovitostí.

Na tomto místě považuje soud za nezbytné vyjasnit, zda v daném případě mělo být potřebné svolení orgánu ochrany přírody vydáno právě ve formě výjimky, či souhlasu k vyhrazení místa, neboť i do toho směřuje jedna z žalobních námitek. I zde se soud ztotožňuje se závěrem žalovaného, že udělení souhlasu k vyhrazení místa ve smyslu § 78 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně přírody předpokládá, že požadovanou činnost (v tomto případě vjezd a parkování na území CHKO) bude provozovat širší okruh osob, než je tomu v případě výjimky podle § 43 odst. 3 téhož zákona, jejíž charakter je ryze individuální. Tento závěr lze dovodit ze samotného zákonného označení obou institutů: Jde-li o souhlas s vyhrazením místa, pak rozsah oprávnění bude logicky vymezen místem (územím, lokalitou), jehož vlastní vyhrazení může být provedeno například příslušným vyznačením v terénu, přičemž v právě těchto hranicích může prakticky kterákoliv osoba realizovat oprávnění vymezená rozhodnutím o souhlasu k vyhrazení místa (*popř. vymezená navazujícím rozhodnutím v případech, kdy souhlas k vyhrazení místa bude sloužit pouze jako podklad jiného správního rozhodnutí – např. rozhodnutí o umístění stavby parkoviště*). To je stěžejní rozdíl oproti povolení výjimky dle § 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody zákonem označené jako výjimka ze zákazu, z čehož plyne, že rozsah oprávnění plynoucí z výjimky není vymezen místem, ale předmětem konkrétní zakázané činnosti, která je však individuálnímu žadateli výjimečně povolena, a to právě v rozsahu daném rozhodnutím o povolení výjimky (*popř. navazujícím rozhodnutím v případech, kdy má výjimka ze zákazu sloužit pouze jako podklad jiného správního rozhodnutí*). Soud proto souhlasí s žalovaným, že proces případného schválení žalobcem požadovaného umístění obytného přívěsu na pozemku v chráněné krajinné oblasti měl být správně veden jako řízení o výjimce, a nikoliv jako řízení o udělení souhlasu k vyhrazení místa. Byť žalobce ve své první žádosti ze dne 20. 12. 2011 (viz výše) žádal „...o vyslovení souhlasu v souladu s ust. § 12 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody...“ (což by byl případ, kdy by souhlas s vyhrazením místa sloužil jako podklad rozhodnutí o umístění stavby či stavebního povolení), tak z celkového vyznění žádosti je evidentní, že záměrem žalobce nebylo učinit ze svého pozemku místo vyhrazené (komukoliv) pro vjezd a setrvání obytných přívěsů, ale že usiloval pouze o setrvání svého obytného přívěsu na svém pozemku. Žalovaný tedy správně posoudil žádost dle jejího obsahu bez ohledu na její označení (§ 37 odst. 1 správního řádu) jako žádost o povolení výjimky. V tomto ohledu nelze přehlédnout, že žalobce ve svých dalších podáních adresovaných žalovanému či správě CHKO již vždy hovořil o výjimce, resp. výslovně brojl proti neudělení výjimky (viz *doplnění odvolání proti rozhodnutí CHKO ze dne 27. 12. 2012, případně druhá žádost ze dne 24. 2. 2014 a odvolání proti rozhodnutí CHKO ze dne 7. 4. 2014*); naopak v žádném ze svých podání učiněných v průběhu řízení před správními orgány nenamítal, že ve skutečnosti žádal o udělení souhlasu; poprvé tak učinil až v žalobě napadající první rozhodnutí žalovaného.

S ohledem na shora uvedené lze tedy shrnout, že umístění obytného přívěsu na pozemku situovaném na území chráněné krajinné oblasti je činností, na kterou se vztahuje zákaz ve smyslu § 26 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody, k jejíž realizaci je třeba výjimky ze zákazu dle § 43 odst. 3 téhož zákona, přičemž v tomto případě výjimka představuje již konečný povolovací akt (*tn. nejde o podklad jiného rozhodnutí, jež by teprve povolovalo umístění přívěsu*). Zbývá tedy posoudit, zda žalobci měla být na základě jeho žádosti výjimka povolena.

Podle § 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody platí: „*Výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle § 16, 26, 29, 34, § 35 odst. 2 a § 36 odst. 2 lze povolit v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody,*

nebo tehdy, pokud povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území.“

Výše citované ustanovení vyjmenovává podmínky, při jejichž splnění lze povolit výjimku z některých zákonem zakázaných činností. Slovo „lze“ nasvědčuje tomu, že při splnění zákonem vymezených podmínek nevzniká správnímu orgánu povinnost výjimku udělit, ale toliko povinnost uvážit, zda výjimku udělí či nikoliv, a řešení přijaté na základě této úvahy řádně odůvodnit. Jak přitom plyne z ustanovení § 78 odst. 1 věty druhé s. ř. s., soud se při přezkumu úvahy správního orgánu smí zabývat pouze tím, zda správní orgán nepřekročil zákonem stanovené meze správního uvážení, anebo zda své správní uvážení nezneužil. Soud je tedy při přezkumu správního uvážení oprávněn pouze hodnotit, zda řešení zvolené správním orgánem je v souladu se zákonem a zda byl skutkový stav procesně zjištěn dostatečně a odpovídá spisovému materiálu (*srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 3. 2005, sp. zn. 6 A 25/2002 – 42, č. 906/2006 Sb. NSS., dostupné na www.nssoud.cz*), nemůže však hodnotit věcnou správnost přijatého uvážení, neboť tím by fakticky nahrazoval činnost správního orgánu. Námitka žalobce, že napadená rozhodnutí považuje za věcně nesprávná a že mu výjimka udělena být měla, je tedy přezkoumatelná jen ve shora specifikovaném omezeném rozsahu. Zdejší soud proto pouze zkoumal, zda neudělené výjimky ze zákazu jsou řešením odpovídajícím zákonné úpravě, a zda si žalovaný (potažmo správa CHKO) tato řešení relevantně odůvodnil a vytvořil si pro něj dostatečné podklady.

Žalovaný (stejně jako správa CHKO) vycházel z úvahy, že obytný přívěs na pozemku žalobce svou barvou, tvarem a rozměry narušuje krajinný ráz, konkrétně kulturní a historickou charakteristiku obce Vidim. Krajinným rázem zákonná úprava rozumí zejména přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa či oblasti, jež požívá ochrany před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu (§ 12 odst. 1 zákona o ochraně přírody). Jedním z kritérií při rozhodování o výjimce ze zákazu je též stav předmětu ochrany zvláště chráněného území (§ 43 odst. 3 in fine zákona o ochraně přírody), přičemž v případě chráněných krajinných oblastí (*tj. jedné z kategorií zvláště chráněných území – srov. § 14 zákona o ochraně přírody*) zákon výslovně uvádí jako jeden z možných předmětů ochrany též dochované památky historického osídlení (§ 25 odst. 1 zákona o ochraně přírody). Proto vzal-li žalovaný při rozhodování o žádosti o výjimku jako hodnotící kritérium právě krajinný ráz reprezentovaný kulturní a historickou charakteristiku obce Vidim, pak zvolil řešení zcela v rámci mantinelů zákonné úpravy. Odůvodnil-li žalovaný svůj postoj tím, že obytný přívěs svou barvou, tvarem a rozměry tvoří v krajině zcela cizorodý prvek a v prostředí vesnické zástavby působí rušivě, pak je zcela zřejmé, jaké důvody jej vedly k závěru, že obytný přívěs na pozemku žalobce narušuje krajinný ráz. Pokud žalovaný navíc vysvětlil, proč umístění obytného přívěsu na vlastním pozemku považuje za zájem soukromý a nikoliv veřejný, zcela dostatečně tím zdůvodnil, proč v jím posuzované věci nebyla naplněna ani další kategorie pro udělení výjimky, a to převaha veřejného zájmu nad zájmy ochrany přírody (§ 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody). Totéž platí i v případě posledního kritéria pro udělení výjimky, že umístění zjevně není v zájmu ochrany přírody, kdy přívěs žalobce není srovnatelný s jiným objektem dosud umístěným v okolí a v poměru k rozloze pozemku by těžko mohl sloužit k jeho zemědělskému obhospodařování. Jak plyne z předloženého správního spisu (viz výše), správa CHKO v rámci místních šetření pořídila fotografie zachycující pohled na obecní domky, kdy na zahradě jednoho z nich je umístěn obytný přívěs, a současně si vyžádala i stanovisko NPÚ. Skutková zjištění žalovaného tedy zjevně mají oporu ve spisových materiálech. Soud proto nemůže jinak než konstatovat, že řešení zvolené žalovaným

se pohybuje v mantinelech právní úpravy, je dostatečně odůvodněno a opírá se o dostatečné podklady.

Žalovaný tedy dostatečně zdůvodnil, proč podmínky plynoucí z § 43 odst. 3 zákona o ochraně přírody nebyly splněny. Soud se proto již nezabýval námitkou, že správa CHKO a NPÚ v obci V. jiné objekty na rozdíl od jeho přívěsu povolily (tolerovaly), neboť jestliže podmínky pro udělení výjimky dány nejsou, pak je zcela bezpředmětné spekulovat, zda si žalobce „zasloužil“ udělení výjimky stejně jako někdo jiný či nikoliv. Z téhož důvodu nevyhověl ani návrhu žalobce na provedení důkazu místním šetřením.

Závěry přijaté správními orgány se žalobci nepodařilo zpochybnit ani jím navrženým a soudem provedeným důkazem – videonahrávkou pořízenou dne 7. 6. 2014, tedy v době předcházející vydání druhého napadeného rozhodnutí (kterou soud přenesl z USB flash disku předloženého při jednání zástupcem žalobce na kompaktní disk a založil na č. 1. 63 spisu) a zachycující pohledy na přívěs jak z příjezdové komunikace, tak ze zahrady žalobce. Soud po zhlédnutí této videonahrávky a fotodokumentace založené v obou správních spisech (pořízené jak žalobcem, tak správou CHKO) přisvědčuje žalovanému, že přívěs odložený (výraz použitý zástupcem žalobce při jednání - *poznámka soudu*) na pozemku žalobce (v barvách, tvaru a s použitými okny) je v obci prohlášené za vesnickou památkovou zónu (s kostelem, kaplí a zámek prohlášeným za kulturní památku) zcela cizorodým prvkem působícím jednoznačně rušivě. V tomto ohledu je proto irelevantní poukaz žalobce na jiné stavby, resp. na jejich neudržovaný vzhled. Tyto stavby, ač ve špatném technickém stavu, jsou historickou zástavbou typickou právě pro danou lokalitu, zatímco přívěs žalobce je v této lokalitě prvkem cizorodým a s venkovskou krajinou neslučitelným, a to jak vzhledem, tak svým technickým řešením. Nevhodnost přívěsu v tomto prostředí tak nemůže být zhojena ani sebevětší snahou žalobce o jeho „zamaskování“ (viz 7 ks fotografií pořízených žalobcem k první žádosti) ani jeho přemístěním na jiné místo (dle zákresu návrhu na nové umístění, který žalobce připojil k druhé žádosti).

Soud pak z důvodu nadbytečnosti neprovedl důkaz dalšími navrhovanými fotografiemi (rovněž umístěnými na USB flash disku), neboť pro posouzení věci mu stačily fotografie již dříve ve správních spisech založené, konkrétně ve spise z roku 2013 jde o shora již zmíněných 7 ks fotografií od žalobce a 6 ks fotografií jako příloha spisu č. j. SR/0072/KK/2011 pořízených pro CHKO S. V. a ve spise z roku 2014 jde o 8 ks fotografií téhož autora, které tvoří přílohu protokolu č. j. SR/007/KK/2014 – 3.

Soud dále neprovedl důkaz videonahrávkou (taktéž na USB flash disku) z dubna 2015, neboť s ohledem na dobu jejího pořízení nejde o důkaz v tomto řízení použitelný, když § 75 odst. 1 s. ř. s., stanoví, že při přezkumu zákonnosti napadeného správního rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Pokud jde o stanovisko NPÚ, správní orgány v odůvodnění svých rozhodnutí pospaly vlastní úvahy, proč považují umístění obytného přívěsu za narušení krajinného rázu (viz výše), a na stanovisko NPÚ v zásadě odkázaly jen podpůrně. Stanovisko NPÚ proto nelze považovat za nějakou neoprávněnou intervenci tohoto úřadu, jak naznačoval žalobce, neboť odpovědnost za výsledek řízení plně nesly žalovaný i správa CHKO. Vyžádání si stanoviska jiného správního orgánu za účelem sladění souvisejících postupů je přitom standardní, zákonem předvídaný procesní postup (§ 8 *správního řádu*).

Krajský soud v Praze uzavírá, že žaloby neshledal důvodnými, a proto je zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovaný náhradu účelně vynaložených nákladů neuplatnil. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 8. října 2015

JUDr. Věra Šimůnková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová